

Univers Pedagogic

pro

46 (929),
19 decembrie 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

MONITORIZARE VIDEO ȘI TESTARE DIGITALĂ ÎN ȘCOLI

(MODIFICĂRI LA REGULAMENTELE EXAMENELOR NAȚIONALE)

Comisia Națională de Examine (CNE) a aprobat recent modificări semnificative în reglementările examenelor naționale, care vor intra în vigoare începând cu anul 2025. Aceste modificări vizează atât examenul de absolvire a gimnaziului, cât și testarea națională în învățământul primar, având ca scop creșterea transparenței și corectitudinii evaluării.

Una dintre schimbările majore constă în verificarea testelor de la examenul de absolvire a gimnaziului la nivel republican, un proces care va fi monitorizat video în Centrele Republicane de Evaluare/Examinare a Contestațiilor. Această decizie a fost luată ca urmare a sesiunii de examene din 2024, unde s-au înregistrat abateri semnificative,

inclusiv riscuri de fraudă, în cadrul campaniei „Fii ONEST! Nu copia!”. Lilia Ivanov, directoarea Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare (ANCE), a subliniat că scopul acestor măsuri este asigurarea unei evaluări corecte și transparente, minimizând orice influență externă asupra procesului de examinare.

În plus, modificările aduse Metodologiei de organizare și desfășurare a testării naționale în învățământul primar includ posibilitatea organizării testării în format digital. Această nouă opțiune

va fi disponibilă cu acordul scris al părinților sau reprezentanților legali ai elevilor. Testele digitale vor fi elaborate de ANCE, iar instituțiile de învățământ vor trebui să asigure condițiile necesare pentru desfășurarea acestora, inclusiv acces la calculator și internet. Lilia Ivanov a precizat că aceste modificări sunt menite să dezvolte competențele digitale ale elevilor și să sporească transparența procesului de evaluare în educația din Republica Moldova.

10 instituții premiate în cadrul Galei Educației Incluzive

10 școli și grădinițe au fost premiate în cadrul Galei Educației Incluzive pentru rezultate remarcabile în crearea unui mediu educațional accesibil pentru toți copiii. Evenimentul a fost organizat de Alianța ONG-urilor Active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării.

Prezent la eveniment, ministrul Dan Perciun a adresat mulțumiri pedagogilor pentru implicarea lor și a subliniat importanța integrării copiilor cu dizabilități în sistemul educațional.

„Toți copiii trebuie să își găsească locul în sistemul nostru de învățământ. Atunci când sistemul nu este complet pregătit sau nu oferă suficient, succesul depinde adesea de oameni extraordinari: profesori, educatori, psihologi și specialiști dedicați, care suplinesc, prin eforturi individuale, lipsurile existente.

Mulțumim pentru devotamentul și profesionalismul dumneavoastră!”, a spus ministrul.

În cadrul Galei Educației Incluzive 2024 mai multe instituții au devenit deținătoare ale trofeului „Alexandra Grajdian”, o distincție care premiază eforturile de promovare a educației incluzive. La categoria instituții preșcolare, mențiunile au revenit Grădiniței „Zâmbetul” din Cahul și Instituției de Educație Timpurie nr. 37 din Bălți. Trofeul „Alexandra Grajdian” a fost oferit Instituției de Educație Timpurie „Regina Maria” din Iași, unde sunt încadrați 58 de copii cu diverse dizabilități.

Mențiuni au primit și Liceul Teoretic „Meșterul Manole” din Sălcuța, Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din Ciorescu, Gimnaziul „Dimitrie Cantemir” din Ștefan Vodă și Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din Pârlița. Trofeul „Alexandra Grajdian” a fost înmănat Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Căușeni, în care învață 20 de copii cu nevoi speciale.

Noi măsuri pentru evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ

Debirocratizarea procesului de acreditare și consolidarea mecanismelor de asigurare a calității în educație reprezintă noua măsură din metodologia de evaluare externă a instituțiilor de învățământ din Republica Moldova. O decizie în acest sens a fost luată astăzi de cabinetul de miniștri.

Conform modificărilor aduse hotărârii, instituțiile de învățământ deja acreditate vor putea organiza programe de formare continuă profesională pentru adulți fără a mai trece printr-un proces suplimentar de acreditare. De asemenea, deschiderea unor programe noi de studii nu va mai necesita autorizare provizorie, dacă instituția dispune deja de un program similar acreditat în același domeniu. Un alt punct esențial prevede prelungirea duratei de acreditare. După reacreditarea realizată o dată la cinci ani, instituțiile vor primi dreptul de a funcționa pentru o perioadă extinsă de șapte ani, față de cinci ani în prezent.

„Instituțiile de învățământ deja acreditate pentru programe de studii vor putea

APROBAT
ÎN ȘEDINȚA
DE GUVERN
11 decembrie 2024

organiza și programe de formare continuă profesională pentru adulți, fără a mai trece printr-o altă procedură de acreditare. Instituțiile care oferă programe acreditate într-un domeniu vor putea deschide noi programe în același domeniu fără să mai solicite autorizare provizorie. După reacreditarea care are loc la fiecare cinci ani, instituțiile de învățământ vor primi dreptul de a-și desfășura activitatea pentru o perioadă extinsă de șapte ani, în loc de cinci, așa cum este în prezent”, a spus Dan Perciun în ședința de Guvern.

Un aspect esențial este introducerea unui mecanism legal pentru retragerea acreditării în cazul constatării unor abateri.

„Pe dimensiunea asigurării calității și înăsprirea normelor, prevedem posibilitatea de a retrage acreditarea pe durata valabilității acesteia în condițiile în care sunt depistate anumite abateri. Până acum, deși am avut situații unde am constatat abateri, nu am avut un mecanism legal prin care să putem retrage acreditarea”, a completat ministrul.

Totodată, se stabilesc noi criterii de acreditare pentru școlile auto, ca urmare a unui studiu realizat în 2024 privind promovabilitatea absolvenților la examenele Agenția Servicii Publice (ASP). „Școlile auto vor trebui să asigure o rată minimă de promovabilitate de 50% la proba teoretică și 30% la proba practică din a doua încercare. În caz contrar, începând cu 2026, dreptul la înmatriculare va fi suspendat în termen de șase luni, iar dacă problemele persistă, acreditarea va fi retrasă definitiv”, a adăugat ministrul Educației și Cercetării Dan Perciun.

Reamintim că, măsurile au fost discutate și cu reprezentanții școlilor auto. Acestea vor contribui la creșterea calității procesului educațional și la reducerea accidentelor rutiere.

Campania de abonare la Univers Pedagogic Pro!

Fii la curent cu noutățile din educație și descoperă inspirația de care ai nevoie pentru a-ți transforma activitatea didactică! Abonează-te acum la săptămânalul care susține profesorii și promovează excelența în educație.

Cum te poți abona?

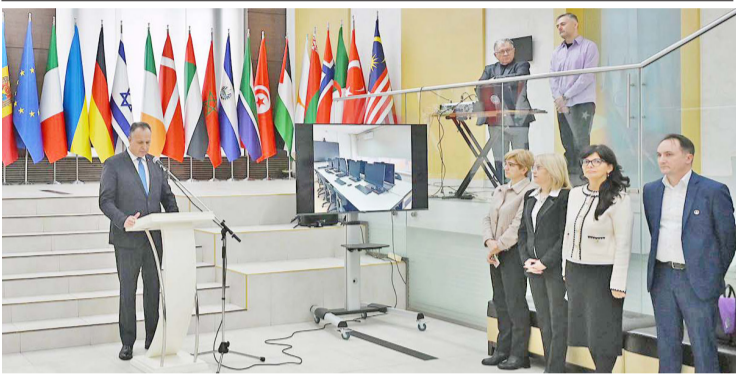
Mergi la cel mai apropiat oficiu poștal al Î.S. Poșta Moldovei sau abonează-te online accesând linkul: <https://services.posta.md/abonarea2025#/publication/17>.

Univers Pedagogic Pro –
mereu alături de tine!

Două centre științifice au fost inaugurate la USMF „Nicolae Testemițanu”

Studentii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Chișinău au parte de condiții moderne, care le oferă posibilitatea să facă cercetări în procesul de studii. Instituția a inaugurat 2 subdiviziuni științifice: Centrul de Medicină Moleculară și Centrul de Medicină Personalizată, care au fost dotate cu mobilier și utilaje performante de ultimă generație, unele dintre acestea unice în Republica Moldova, pentru realizarea unor investigații complexe. De asemenea, a fost instalat și echipament video performant necesar în procesul didactic.

Investițiile au fost făcute în Proiectului „Învățământului Superior din Moldova”, implementat de MEC și finanțat de Banca Mondială. În cadrul proiectului universitatea a beneficiat de două granturi în valoare totală de peste 4,1 mil. de euro, pentru modernizarea infrastructurii și a programelor de studii și creșterea nivelului de pregătire a specialiștilor în sistemul național de sănătate.

Din resursele alocate, instituția a mai dotat toate sălile de studii cu echipament modern necesar procesului didactic, iar trei săli de studii au fost echipate cu table interactive și computere.

Pe lângă modernizarea infrastructurii universității, au fost actualizate programele de studii pentru adaptarea acestora la cerințele educaționale actuale. În acest sens, au fost achiziționate licențe pentru analize statistice și bioinformatică, ce permit realizarea instruirii

studentilor, masteranzilor și a doctoranzilor la disciplinele Biostatistică și Bioinformatică. Studentii vor putea aplica aceste softuri în analiza datelor de cercetare obținute în cadrul realizării studiilor științifice la tezele de master și doctorat.

De asemenea, au fost elaborate și implementate planuri de învățământ la câteva programe de studii integrate, de licență și de master, au fost dezvoltate 2 submodule în Sistemul Informațional de Management Universitar. Totodată, studenții, masteranzii, doctoranzii și cercetătorii au participat la diverse traininguri pe tematici necesare pregătirii profesionale a tinerilor specialiști.

În cadrul Proiectului „Învățământului Superior din Moldova” sunt alocate circa 25 mil. euro pentru modernizarea infrastructurii și a programelor de studii în 7 universități și 6 colegii pedagogice din țară.

Studentii UPSC promovează tradițiile de iarnă

Studentii și cadrele didactice de la Facultatea de Științe ale Educației din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău au demonstrat, încă o dată, angajamentul lor față de păstrarea patrimoniului cultural național, printr-o activitate extracurriculară dedicată tradițiilor de iarnă. Evenimentul, cu genericul „Obiceiuri și tradiții specifice sărbătorilor de iarnă”, s-a desfășurat în zilele de 12 și 13 decembrie 2024 și a avut ca scop promovarea obiceiurilor populare în rândul studenților care la absolvire se vor angaja în învățământul primar.

Activitatea a subliniat importanța educării noii generații în spiritul tradițiilor și valorilor noastre străvechi, fiind un exemplu de implicare activă în viața culturală și educațională a comunității. Studentele de la specialitățile Pedagogie în învățământul primar, precum și cele de la programele conexe – Pedagogie în învățământul

primar și Limbă engleză, Pedagogie preșcolară și Psihopedagogie – au demonstrat o implicare remarcabilă în cadrul activităților organizate.

Sub îndrumarea doamnei dr. conf. univ. Liliana Saranciuc-Gordea și a asistentei universitare, cadru didactic, Ana Bulat, studenții au demonstrat originalitate și creativitate, aducând în prim-plan tradițiile de iarnă și valorificându-le într-un mod educațional. Activitatea s-a înscris astfel în scopul facultății de a promova patrimoniul cultural și de a încuraja un dialog între purtătorii de cultură și tânără generație.

Evenimentul a fost și o dovadă a importanței formării pedagogilor care, prin muncă, dăruire și responsabilitate, se implică activ în păstrarea și transmiterea valorilor tradiționale. Organizatorii au mulțumit studenților pentru entuziasmul și implicarea lor, precum și pentru respectul față de tradițiile și istoria națională.

UPSC în Estonia: Promovarea educației valorilor și a educației multilingve

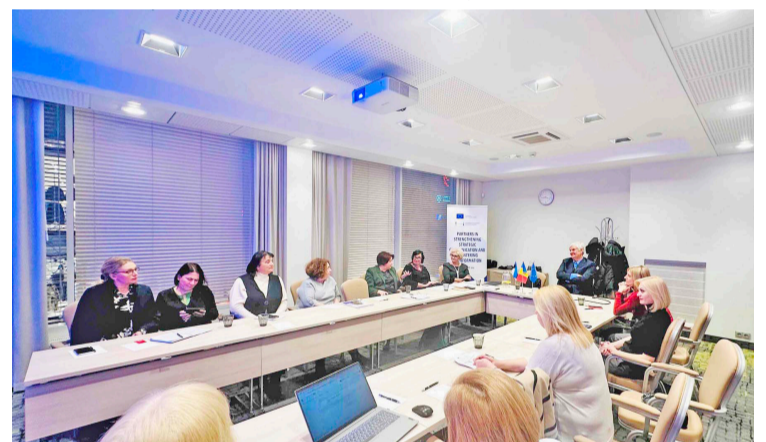

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, reprezentată de rectorul Alexandra Barbăneagră, a participat recent la o vizită de studiu în Estonia, alături de o delegație din Republica Moldova. Scopul principal al vizitei a fost aprofundarea experienței Estoniei în domeniul educației valorilor, cu un accent special pe cultura școlară, autonomia instituțională și evaluare.

Vizita face parte din dialogul continuu desfășurat de organizația PractNet, o rețea internațională dedicată schimburilor de bune practici în educație, care susține eforturile Ministerului Educației și Cercetării din Republica Moldova în implementarea Conceptului educației valorilor. Delegația a avut ocazia să participe la sesiuni de discuții pe teme-cheie, cum ar fi educația bazată pe valori, formarea valorilor în școli incluzive și colaborarea cu părinții în pro-

cesul educațional. De asemenea, agenda vizitei a inclus întâlniri cu managerii și cadrele didactice din diverse instituții educaționale din Estonia, precum Narva Estonian State High School, Colegiul Universității din Tartu și Universitatea din Tallin. Aceste întâlniri au oferit o oportunitate unică de a explora modele educaționale inovative și de a discuta despre educația multilingvă și formarea competențelor lingvistice, în contextul în care Estonia este cunoscută pentru succesul său în integrarea educației multilingve în sistemul educațional.

În urma vizitei, membrii delegației moldovenești au obținut informații valoroase, care vor contribui la dezvoltarea unui model educațional propriu în Republica Moldova, ținând cont de specificul local și de provocările educaționale actuale.

Moldova Eco Energetică 2024:

Liceul „C. Spătaru” din Leova, eficientizat energetic

Odată cu implementarea mai multor măsuri de eficiență energetică, Liceul Teoretic „Constantin Spătaru” din Leova și-a redus facturile la energie termică cu aproape 50 la sută. Instituția de învățământ a fost declarată învingătoare a concursului „Moldova Eco Energetică 2024” la categoria „Cel mai bun proiect de eficiență energetică în sectorul clădirilor publice”.

Datorită Proiectului Sporirea eficienței energetice a Liceului „Constantin Spătaru”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), peste 540 de elevi, cadre didactice și angajați ai instituției beneficiază în prezent de condiții mai bune de activitate și studiu. Investiția totală în vederea realizării Proiectului a fost de 3,2 milioane de euro, drept consecință benefică fiind efectuate lucrări de: izolare termică a clădirii, reparare a rețelelor termice și modernizare a sistemului de iluminare. „Am fost fericiți și norocoși să beneficiem de acest proiect. Acum avem parte de condiții europene, de care se mândrește și instituția, și orașul. Modernizările efectuate au inclus: înlocuirea geamurilor; repararea rețelelor termice, de apă

și canalizare; dotarea cantinei cu echipamente moderne; instalarea panourilor fotovoltaice. Coridoarele, sala de sport, cantina – toate acestea sunt acum iluminate corespunzător și eficient, iar impactul asupra economiilor de energie este semnificativ”, a subliniat Dorin Marin, directorul Liceului „C. Spătaru” din Leova.

La rândul său, bucătarul-șef al școlii, Galina Zagaican, a menționat că „Bucătăria a fost renovată și dotată cu echipamente eficiente energetic și poate acum să alimenteze zilnic peste 300 de elevi, după modelul bufetului suedez. Înainte, echipamentele erau vechi și greoaie. Acum, totul este

modern, iar prepararea hranei este cât se poate de rapidă.”

În plus, cantina liceului beneficiază de alimentare cu energie electrică produsă de sistemul fotovoltaic propriu, de asemenea instalat în cadrul Proiectului. Astfel, în lunile septembrie și octombrie curent, cantina a înregistrat factură „zero” pentru energie electrică datorită sistemului de panouri solare recent instalat, care asigură o sursă de energie sustenabilă.

Potrivit unor profesori și angajați din cadrul instituției, până la implementarea acestui Proiect, în interiorul clădirii „era frig, copiii erau mereu îmbrăcați în scurte. Geamurile „cereau” să fie schimbate de urgență, iar clădirea era foarte deteriorată”. După realizarea Proiectului ce a transformat liceul într-o instituție modernă, a crescut numărul elevilor cu aproape 30%, grație, în mare măsură, majorării bugetului.

Reporter UPp

Liceul Teoretic Constantin Spătaru a fost desemnat câștigător al competiției „Moldova Eco Energetică 2024”, la categoria „Cel mai bun proiect de eficiență Energetică în sectorul clădirilor publice”.

Veronica POPUȘOI: „Am o responsabilitate dublă, fiindcă trebuie nu doar să transmit cunoștințe lingvistice, ci și să cultiv respectul față de limba română în UTA Găgăuzia”

Dna Veronica Popușoi este o profesoară dedicată, cu o experiență de 25 de ani în domeniul educațional, care predă limba și literatura română în UTA Găgăuzia. În această perioadă, carierei sale i-au fost caracteristice adaptabilitatea și învățarea continuă. A început să predea în satul natal, Valea Perjei, și a continuat să-și dezvolte cariera profesională în diverse școli din mun. Ceadâr-Lunga, fiind martoră la schimbările semnificative din educația regiunii.

– Dnă profesoară, aveți o experiență de 25 de ani în domeniul educațional. Cum a evoluat cariera Dvs. în această perioadă?

– În cei 25 de ani de activitate, cariera mea a fost marcată de adaptare continuă, învățare și dedicare. Chiar dacă absolvisem colegiul, asta nu a însemnat că am finalizat studiile în domeniu.

Am început să predau în satul natal, Valea Perjei, la Liceul Teoretic „Hristo Botev”, iar mai târziu am continuat la gimnaziul nr.5 din mun. Ceadâr-Lunga. După procesul de comasare a unor instituții din oraș, am ajuns să predau la IP LT „Mihail Ceachir” din Ceadâr-Lunga. Fiecare etapă a fost o oportunitate de dezvoltare personală și profesională. În fiecare dintre aceste instituții am întâlnit profesori dedicați, care m-au susținut să mă formez ca specialist. Contactul cu elevii din medii diferite, elevi nativi bulgari și găgăuzi, mi-au oferit ocazia să înțeleg și să răspund diversității culturale și lingvistice.

– Care au fost provocările cu care V-ați confruntat în diversele contexte educaționale?

– În Valea Perjei, una dintre principalele provocări a fost adaptarea resurselor educaționale la specificul local – materialele didactice în limba română erau insuficiente și nu întotdeauna relevante pentru contextul respectiv. Predarea atât la ciclul primar, cât și la cel gimnazial a solicitat un efort suplimentar de pregătire, având în vedere că studiile mele erau axate pe învățământul primar.

Participarea la cursurile de formare organizate de OSCE în primul an de activitate a fost esențială, deoarece m-a ajutat să-mi dezvolt capacitatea de a utiliza metodele de predare și să înțeleg mai bine particularitățile învățământului în limba română în școala alolingvă.

Integrarea limbii române în viața de zi cu zi a elevilor a fost o altă provocare majoră, necesitând activități creative și interactive, care să facă limba mai accesibilă și mai atractivă pentru ei. La IPLT „Mihail Ceachir” provocările au fost diferite, fiind legate mai ales de diversitatea lingvistică și de atitudinile variate față de limba română într-un mediu urban multietnic. Colaborarea cu

părinții a fost esențială, dar uneori dificilă din cauza percepțiilor diferite despre rolul limbii române, ceea ce m-a determinat să am dialoguri constructive și încrezătoare.

– Ce înseamnă pentru Dvs. să fiți profesor într-o regiune unde predarea limbii române are o semnificație aparte?

– Pedagogia este parte din identitatea mea, fiind inspirată de mama mea, care a fost educator la grădiniță. Am crescut cu respect pentru educație și dorința de a contribui la formarea generațiilor viitoare.

A fi profesor de limba română în UTA Găgăuzia este o misiune complexă, care presupune nu doar predarea unei materii, ci și formarea unor legături culturale într-o regiune cu o identitate multietnică și multilingvistică. Simțeam o responsabilitate dublă, fiindcă trebuie nu doar să transmit cunoștințe lingvistice, ci și să cultiv respectul față de limba română ca limbă de stat și ca instrument al unității și dialogului intercultural.

Predarea limbii române are o dimensiune practică și simbolică – este esențială pentru integrarea socială și pentru accesul la oportunități educaționale și profesionale, mai ales pentru elevii care își continuă studiile în mun. Chișinău sau în alte regiuni. Învățarea limbii române devine o cale spre dezvoltare personală. Pentru mulți dintre elevii mei, aceasta reprezintă o oportunitate de a descoperi o altă cultură și de a se raporta cu mai multă încredere la propria identitate. Profesorul devine un ambasador cultural, nu doar un specialist în predarea limbii, ci și un promotor al valorilor, tradițiilor și literaturii românești, conectând elevii la o cultură națională bogată.

Predarea limbii române este un proces de construire a încrederii și elevii trebuie să se simtă acceptați și încurajați să facă pași spre învățarea limbii, iar această încredere îi ajută să depășească barierele inițiale. Sunt sigură că educația poate transforma comunitățile și că predarea limbii române în această regiune înseamnă să deschid uși pentru elevii mei, oferindu-le acces la un viitor mai larg.

– Cum reușiți să motivați elevii care n-au o legătură directă cu

limba română sau cu literatura română?

– Motivarea elevilor începe cu propriul exemplu – le arăt permanent entuziasmul meu pentru limba și literatura română, pentru ca ei să perceapă studiul ca pe o oportunitate, nu ca pe o obligație. Empatia joacă un rol central – mă străduiesc să înțeleg dificultățile și reticențele lor, arătându-le că fiecare pas mic în învățare este valoros și apreciat. Încerc să folosesc jocuri lingvistice, concursuri literare și proiecte de grup, care îi implică direct și le permit să învețe prin practică și colaborare, pentru a face procesul educațional mai atractiv. Relațiile dintre limba română și limbile pe care le cunosc deja sunt esențiale, de aceea explic similitudinile dintre limba română și rusă sau găgăuză, reducând astfel sentimentul de distanță culturală și lingvistică. De asemenea, discut despre avantajele practice, cum ar fi posibilitatea de a studia în limba română la universități sau de a accesa diverse resurse culturale. Construirea atmosferei de încredere și sprijin face ca elevii să se simtă acceptați și încurajați să participe activ la lecții și să exploreze lumea limbii române fără teama de a greși.

– Care sunt principalele provocări, având în vedere contextul multietnic și multilingvistic din UTA Găgăuzia?

– Diferența de atitudine față de limba română este cea mai frecventă provocare – unii elevi și părinți nu o percep ca pe o necesitate, considerând-o neesențială pentru viața de zi cu zi în regiune. Contextul multilingvistic poate genera confuzie lingvistică – utilizarea limbilor română, rusă și găgăuză în paralel creează dificultăți în învățarea și utilizarea fluentă a limbii române. Lipsa expunerii la limba română în afara orelor de curs complică procesul de învățare, or, elevii nu au suficiente ocazii s-o practice în contexte reale, ceea ce le reduce motivația și încrederea în sine.

Comunicarea cu părinții poate fi dificilă din cauza barierelor lingvistice și culturale – este nevoie de mult tact și deschidere pentru a-i implica în procesul educațional și pentru a le demonstra importanța studiului limbii române. Transformând provocările în oportunități prin crearea unui mediu prietenos, prin dialog deschis, activități interactive și respect pentru identitatea elevilor, am reușit să reduc rezistența și să încurajez participarea activă la orele de limba română.

– Care sunt principalele dificultăți întâmpinate de elevii din Găgăuzia în învățarea limbii române și cum reușiți să le faceți față?

– Dificultățile majore sunt lipsa comunicării în limba română în afara școlii și nivelul scăzut de încredere în propriile abilități. Soluția mea este să integrez activități practice și să ofer o conexiune inversă constructivă. Prin jocuri de rol, audiții și discuții despre filme sau melodii în limba română, elevii își îmbunătățesc treptat competențele.

– Cum ați descrie impactul activității de diriginte la clasa a X-a asupra dezvoltării elevilor și asupra relației Dvs. cu aceștia?

– Activitatea de dirigintă la clasa a X-a îmi permite să sprijin elevii în

dezvoltarea personală și socială, oferindu-le îndrumare într-o perioadă importantă de formare a identității lor. Prin organizarea de activități extracurriculare și proiecte de echipă, îi ajut pe elevi să-și dezvolte abilități de colaborare, comunicare și gândire critică, esențiale pentru viitorul lor. Relația cu elevii devine mai apropiată și bazată pe încredere, deoarece dirigenția creează un cadru în care aceștia pot discuta deschis despre preocupările, dificultățile și aspirațiile lor. Prin orientarea vocațională îi ajut să-și descopere talentele și să facă alegeri informate în ceea ce privește studiile și cariera. Dirigenția creează un mediu de sprijin emoțional, în care elevii se simt ascultați și încurajați să depășească obstacolele din viața lor de liceu sau personală. Impactul activității mele ca dirigintă se reflectă și în progresul lor ca tineri mai responsabili, mai autonomi și mai pregătiți pentru provocările viitorului.

– Care considerați că sunt cele mai eficiente metode de predare a limbii și literaturii române în școlile alolingve?

– Metodele interactive și cele care pun accent pe contextul cultural al elevilor sunt cele mai eficiente. De exemplu, lectura dialogată, dezbaterile sau scrierea creativă îi ajută să-și exprime ideile și să aprecieze literatura. Integrarea tehnologiei, cum ar fi utilizarea aplicațiilor educaționale, face procesul de învățare mai atractiv.

– Cum integrați metodele interactive la lecțiile Dvs? Puteți da un exemplu concret de activitate interactivă care a avut succes?

– Integrarea metodelor interactive în lecții implică utilizarea materialelor multimedia relevante, cum ar fi videoclipurile din seria „Tânăr din România”, care prezintă povești inspiraționale ale tinerilor de succes.

După vizionare, discutăm în detaliu aspectele-cheie ale poveștilor prezentate, analizând cum arată protagoniștii, ce obstacole au întâmpinat, cum le-au depășit și ce calități i-au ajutat să reușească.

Elevii sunt încurajați să gândească critic, să argumenteze și să facă conexiuni cu propriile experiențe sau aspirații, ceea ce transformă discuția într-un proces activ de învățare.

Activitatea dezvoltă nu doar vocabularul elevilor, ci și abilități de exprimare orală și scrisă, deoarece aceștia trebuie să formuleze idei coerente, să analizeze și să-și susțină punctul de vedere. Succesul acestei metode constă în faptul că materi-

alul prezentat este actual și inspirat din realitate, ceea ce îi motivează pe elevi să participe activ, să învețe cu plăcere și să vadă limba română ca pe un instrument util și valoros.

– Aveți o abordare personalizată în funcție de stilul de învățare al fiecărui elev?

– Da, am o abordare personalizată, bazată pe identificarea stilului de învățare al fiecărui elev – vizual, auditiv sau kinestezic, astfel încât să răspund nevoilor individuale ale acestora.

Elevilor vizuali le ofer hărți conceptuale, imagini sugestive și îi încurajez să sublinieze cuvintele-cheie, pentru a-și organiza mai bine informațiile și a înțelege relațiile dintre concepte.

Pentru elevii auditivi folosesc lecturi înregistrate, explicații detaliate oferite oral și activități bazate pe ascultare activă, precum dialoguri și dezbateri.

Elevii kinestezici participă la jocuri de rol, activități practice sau exerciții interactive, care le permit să învețe prin mișcare și implicare directă. Această adaptare metodologică creează un mediu de învățare incluziv și eficient, în care toți elevii au șansa să progreseze în ritmul și conform stilului lor de învățare.

– Dnă Veronica, cum vedeți evoluția învățământului din Găgăuzia în următorii ani?

– Cred că viitorul învățământului depinde de creșterea colaborării între profesori, părinți și autorități locale. Ar fi bine ca în continuare să se investească în formarea continuă a cadrelor didactice și în dezvoltarea resurselor educaționale. Integrarea tehnologiei și promovarea limbii române prin proiecte extracurriculare sunt pași esențiali. Este nevoie de programe care să încurajeze elevii să-și asume identitatea multilingvă și multiculturală.

Vă mulțumim pentru dedicarea și munca depusă în formarea viitoarelor generații într-o regiune unde provocările lingvistice și culturale sunt multiple, dar și oportunitățile de educație și integrare sunt esențiale pentru viitorul tinerilor!

A intervievat

Silvia ȚURCAN

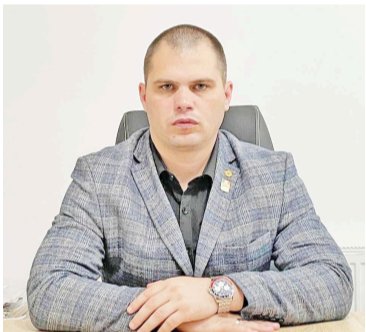

Școala Sportivă „M. Viteazul” din Călărași – oază a excelenței și performanței

Școala Sportivă „Mihai Viteazul” din Călărași este o instituție de învățământ care prin intermediul probelor de judo, sambo, kurash, fotbal, triatlon forță, joc de dame, tenis de masă ș.a. contribuie la formarea unor personalități multilaterale și armonios dezvoltate, concomitent educând performeri de înaltă clasă. Succesele pe plan sportiv și pedagogic ale școlii sunt de o coloratură impresionantă, de netăgăduit. Astfel, în anul ce se trece instituția a fost reprezentată onorabil pe plan intern la diferite campionate naționale, iar pe cel extern – la Europenele de sambo și de kurash.

Mihail Fistican – făuritorul și garantul succesului

Remarcabilele realizări ale discipolilor instituției, obținute de-a lungul multor ani la rând, par a fi de neconceput fără aportul directorului Școlii, Mihail Fistican, secretarul general al Federației de sambo și președintele Federației naționale de kurash. Fiind Antrenor Emerit al Republicii Moldova – și are doar 34 de ani – a format o pleiadă frumoasă de campioni și premianți europeni și mondiali. Activând mai întâi în funcția de vicedirector, iar apoi de director (până în prezent) al Școlii Sportive „Mihai Viteazul” din Călărași, orașul lui de baștină, a educat o generație de copii cu rezultate de rezonanță la diferite genuri de sport, ei continuând să exceleze și la seniorat.

Iar toate acestea rezultate au fost posibile datorită colectivului unit creat de Mihail Fistican, Lucrător Emerit în domeniul culturii fizice și sportului. Este tatăl unei fetițe minunate de doi anișori, care se numește Eva, iar soția lui, Inga, îi este alături în tot ce face, ei fiind, după cum a mărturisit chiar dumnealui, o familie cu credință în Dumnezeu. Școala, activitatea căreia o gestionează, se specializează pe mai multe discipline sportive, așa cum este și activitatea lui de o viață, dedicată mai multor probe.

„În toate trebuie să existe o măsură, dar și o armonie. Fiecare probă are farmecul său, aducându-și aportul la dezvoltarea pleneră a personalității și la faima instituției. Spre exemplu, luptătorii noștri de sambo în acest an au dobândit cele mai multe distincții la campionatele naționale rezervate cadeților, juniorilor și tineretului. Astfel, în lunile februarie și martie ei au cucerit 41 de medalii, dintre care 11 la cadeți Under-16, 11 la juniori

U-18 și 19 la tineret U-20, în clasamentul pe echipe în cadrul acestor turnee echipa de la Călărași situându-se pe locurile 1 la cadeți și la tineret feminin și pe 2 la juniori feminin și tineret masculin. Șase dintre atleți au devenit campioni și au obținut dreptul de a reprezenta Republica Moldova la Campionatul European de Sambo rezervat juniorilor, tineretului și seniorilor care s-a desfășurat în perioada 8-12 mai la Novi Sad (Serbia). La aceste competiții continentale Alina Burghilea a cucerit distincția de bronz în cântarul de 80 kg la tineret, iar la un pas de medalie au fost Vera Zorea, Constantin Zorea, Lucian Brai, Gheorghe Pinteș și Ana Vlas, toți plasându-se pe locul 5.

Nu pot să nu mă refer la evoluția remarcabilă a echipei de fete din cadrul instituției noastre, care în perioada anilor 2020-2024 la Campionatele Moldovei la sambo s-au plasat pe locul 1 în clasamentul pe echipe – o realizare pe cât de frumoasă, pe atât de inedită, un record care va fi greu de bătut”, relatează directorul instituției.

Iar la Cupa Republicii Moldova de Sambo, rezervată copiilor cu anul nașterii 2012-2013, 2014-2015 (au participat în jur de 200 de elevi), găzduită în decembrie a.c. de orașul Florești, discipolii Școlii Sportive „M. Viteazul” din Călărași au cucerit 29 de medalii, dintre care 10 de aur, 8 de argint și 11 de bronz.

În aceeași lună, la seniori, atleții din Călărași au încheiat pe locul 1 în clasamentul pe echipe al Campionatului țării, atât la masculin, cât și la feminin, campioni naționali devenind Lucian Brai (64 kg), Constantin Zorea (71 kg), Vera Zorea (50 kg), Liuba Bircă (72 kg) și Alina Burghilea (80 kg). Turneul a avut loc cu suportul financiar al Ministerului Educației și Cercetării.

Un alt concurs cu rezultate remarcabile pentru elevii Școlii din Călărași a fost Campionatul European de Kurash (gen de lupte tradiționale la popoarele de origine turcică), ce a avut loc în intervalul 20-24 iunie curent la Edirne (Turcia), unde echipa instituției a reușit să cucerească 26 de distincții la 3 categorii de vârstă: cadeți, juniori și seniori. La cadeți de medalii de bronz s-au învrednicit: Sabrin Apostol (55 kg), Madalina Jornea (48 kg) și Victor Ciochină (55 kg).

La juniori pe locul 3 al podiumului de premiere au urcat: Liuba Bircă (72 kg), Dorin Luca (81 kg), Gabriel Boț (60 kg), Sabrin Apostol, Madalina Jornea, Victor Ciochină și Cristina Lepadatu (52 kg).

Iar la seniori în posesia medaliei de bronz au intrat: Iulian Arapan (66 kg), Constantin Chilii (73 kg), Gheorghe Pinteș (81 kg), Gabriel Boț, Victor Ciochină (60 kg), Madalina Jornea (49 kg), Raisa Parapir (48 kg), Cristina Lepadatu, Ana Vlas (57 kg), Dumitrița Stratan (63 kg), Laura Ciochina (63 kg), Liuba Bircă (70 kg) și Alina Burghilea (78 kg). În fine, medalii de aur adjudecate de Vera Zorea (52 kg), Constantin Zorea (73 kg) și Lucian Brai (66 kg) au contribuit decisiv la faptul ca la turneele naționale de seniori ale Republicii Moldova, atât la feminin, cât și la masculin, să se situeze pe locurile 2 în clasamentul pe echipe din cele 21 de țări participante.

Invită Gheorghe Ciubotaru – un turneu de suflet

În acest an am organizat prima ediție a Turneului Republican de Sambo *Invită Gheorghe Ciubotaru*, cel care mi-a fost antrenor. Dumnealui de un an nu mai activează în școală și m-am bucurat mult să-l vad iarăși alături de copii. De fapt,

organizarea acestui turneu a fost cumva o datorie a mea față de el, cel care m-a îndrumat pe această cale minunată din lumea sportului. Organizarea turneului a fost posibilă datorită implicării Consiliului raional Călărași, Primăriei orașului, familiei lui Gheorghe Ciubotaru și a foștilor lui discipoli, care au fost extrem de receptivi, susținând financiar această inițiativă de suflet.

În activitatea mea de pedagog am avut marele noroc să învăț de la Gheorghe Ciubotaru, Antrenor Emerit al Republicii Moldova, Cetățean de Onoare al Orașului Călărași, fondatorul Centrului pentru minori „Mihai Viteazul” din localitate, care în 2013 a fost reorganizat în Școală Sportivă. El mi-a fost mentor și m-a determinat să devin și eu antrenor. Iar Iulii Peaticovschi, actualul președinte al Federației de Sambo din R. Moldova, Antrenor Emerit, Lucrător Emerit în domeniul culturii fizice și sportului, deținător al Ordinului „Gloria Muncii”, a fost cel care m-a

inițiat în educarea sportivilor de performanță. Și cu dumnealui am o colaborare foarte frumoasă în domeniul luptei sambo”, își continuă șirul gândurilor Mihail Fistican.

Alături de el, cot la cot, activează trei discipoli de-ai săi, fiind vorba de: Alexandrina Ghemu, Maestră a Sportului, Campioană a Republicii Moldova la sambo și judo, medaliată la Europene și Mondiale de sambo, rezervate juniorilor și tineretului; Vera Zorea, Maestră Internațională a Sportului, campioană națională la sambo, medaliată la Europene și Mondiale la sambo la vârstele ju-

niori, tineret și seniori; Constantin Zorea, Mastru al Sportului, campion al țării, medaliat la Campionate europene de sambo printre juniori. Ei cu toții fac față provocărilor din această sferă, pe lângă activitatea de performeri fiind și antrenori de copii, ceea ce reclamă caracter și dorință de a munci, de a se realiza pe tărâmul deloc ușor – adeseori chiar ingrat – al pedagogiei.

Continuitatea ca binecuvântare

Succesele de excepție din anul curent vin ca o continuare firească

a unei munci mai îndelungate. Astfel, la Campionatele Europene de Sambo rezervate cadeților, juniorilor, tineretului și seniorilor ce s-au desfășurat la Haifa (Israel) în intervalul 25-29 aprilie 2023, la juniori U-18 pe treapta a treia a podiumul de premiere au urcat Constantin Zorea (64 kg) și Alina Burghilea (80 kg), la tineret U-20 medalii de bronz au cucerit Lucian Brai (64 kg) și Vera Zorea (54 kg), iar Alexandrina Ghemu (65 kg) a intrat în posesia distincției de argint. La seniori,

Vera Zorea a dobândit „bronzul”, per total sportivii Școlii Sportive „Mihai Viteazul” din Călărași luând 6 medalii. Dacă e să fac un scurt bilanț, numărul distincțiilor adjudecate de discipolii instituției la Campionate Europene și la cele Mondiale ajunge la 30.

De-a lungul activității sale manageriale, M. Fistican a educat un maestru

internațional al sportului, 12 maștri ai sportului și 17 candidați în maștri. Vorbind despre campionatele naționale care au drept scop selectarea celor mai buni sportivi în vederea participării la Europene și la Mondiale, voi menționa că începând cu anul 2018 până în 2024 în clasamentul pe echipe la sambo elevii școlii s-au clasat pe locul 1 la categoriile juniori U-18, tineret U-20 și seniori. Iar echipa de băieți în aceeași perioadă s-a situat printre primii trei la juniori U-18, tineret U-20 și la seniori.

Dacă e să continuăm șirul de succese istorice, nu putem omite Campionatele Europene de Kurash rezervate cadeților, juniorilor și seniorilor, care s-au derulat în perioada 12-16 octombrie 2023 la Salonic (Grecia), de unde lotul național s-a întors acasă cu 16 medalii, dintre care 14 au fost obținute de discipolii Școlii din Călărași – la categoria seniori Vera Zorea (57 kg) s-a învrednicit de titlul de campioană europeană, vicecampioni continentali au devenit Constantin Zorea (73 kg), Gheorghe Pinteș (81 kg), Alina Burghilea (78 kg) și Ion Godoroja (60 kg), iar Alexandrina Ghemu (70 kg) s-a ales cu distincția de bronz. La juniori, titlul de campion european a fost cucerit de Constantin Zorea, Gheorghe Pinteș și Alina Burghilea, vicecampioni devenind Lucian Brai (66 kg) și Marius Marian (90 kg). La cadeți trofeul continental suprem i-a revenit Cristinei Lepadatu (52 kg), ca Ianis Nistor (55 kg) să se claseze pe locul 2, iar Sabrin Apostol (50 kg) să urce pe treapta a treia a pedestalului.

„Am o mare satisfacție sufletească atunci când discipolii mei îmi urmează calea. În ceea ce ține de planurile de viitor, îmi propun ca și în continuare să majorăm numărul de copii care frecventează școala noastră. Atunci când am preluat conducerea instituției, în anul 2022, aici învățau și se antrenau 223 de copii la 6 probe sportive. În prezent, numărul lor a crescut până la 400 (la 7 probe), ei fiind ghidați de 10 antrenori cu grade didactice și titluri onorifice. Iar la proba Kurash ne propunem să organizăm anul următor, în premieră absolută, Campionatul Republicii Moldova la vârstele cadeți, juniori și seniori”, a punctat Mihail Fistican.

Crăciunul în Republica Moldova: Tradiție, Bucurie și Spirit de Comunitate

În fiecare an, luna decembrie aduce în casele moldovenilor o atmosferă specială, plină de tradiții, colinde și momente de împărtășire a bucuriei. Crăciunul în Republica Moldova este o sărbătoare profund religioasă și o oportunitate de a celebra identitatea culturală, dar și de a întări legăturile comunității.

Tradițiile de Crăciun în Moldova

Deși Crăciunul este sărbătorit pe 25 decembrie conform calendarului gregorian, majoritatea moldovenilor respectă calendarul iulian, astfel că sărbătoarea cade pe 7 ianuarie. Indiferent de dată, esența Crăciunului rămâne aceeași: un moment de recunoștință, iubire și unitate.

Unul dintre cele mai iubite

obiceiuri este *colindatul*. Tinerii din sate și orașe merg din casă în casă, cântând colinde tradiționale, care spun povestea nașterii lui Iisus și aduc vestea cea bună. Colindele, adesea însoțite de tobă și flaut, creează o atmosferă de magie.

Masa de Crăciun este un alt punct central al sărbătorii. Gospodinele se pregătesc cu atenție pentru a oferi o masă plină de preparate tradiționale: sarmale, răcitur, plăcinte cu brânză, cozonaci etc.

Fiecare detaliu este gândit cu grijă pentru a celebra cum se cuvine această zi specială.

Spiritul Comunității de Crăciun

Crăciunul este și o perioadă de întărire a legăturilor între membrii comunității. Familiile se reunesc, dar și ajută pe cei aflați în nevoie. În multe biserici și organizații caritabile se organizează colectări pentru a sprijini persoanele defavorizate, iar acest gest de generozitate este esențial pentru spiritul sărbătorii.

Tinerii sunt încurajați să participe activ la inițiative de voluntariat, cum ar fi distribuirea de alimente sau jucării pentru copii din familii cu posibilități reduse. Astfel, Crăciunul devine o perioadă nu doar de dăruire materială, ci și de dăruire de timp și atenție celor din jur.

Un Crăciun Modern, dar cu Rădăcini adânci în Tradiție

Deși influențele culturale externe sunt tot mai prezente, Crăciunul în Republica Moldova rămâne un amestec autentic de tradiție și modernitate. Pe lângă obiceiurile străvechi, orașele sunt animate de brăduți împodobite cu globuri și lumini. În Chișinău

piețele se transformă în locuri de întâlnire, unde meșteșugari locali vând produse tradiționale și cadouri făcute manual. Atmosfera festivă este completată de târgurile de Crăciun și de diverse distracții organizate pentru copii.

Sărbătoare și Reflexie Spirituală

Pentru mulți moldoveni, Crăciunul este și o perioadă de reflecție și rugăciune. În biserici, slujbele sunt un moment de comuniune spirituală, iar oamenii se adună pentru a mulțumi și a se ruga împreună. Credința și tradițiile rămân un liant care unește întreaga țară, indiferent de regiune sau de backgroundul social.

Crăciunul în Republica Moldova nu este doar o sărbătoare religioasă, ci un moment de reafirmare a valorilor fundamentale ale comunității: generozitate, iubire și respect. Este o perioadă în care toți sunt îndemnați să fie mai buni și să se apropie mai mult de familie și de cei aflați în dificultate.

O Sărbătoare pentru Toți

Fie că sărbătorii Crăciunul în satul natal sau în capitală, această perioadă rămâne o ocazie unică de a celebra viața și tradițiile care ne definesc ca neam. Crăciunul este vremea când inimile se deschid, iar iubirea și solidaritatea față de semenii devin mai puternice ca oricând.

Cheltuielile moldovenilor de Sărbători: tendințe și estimări pentru 2024

În apropierea Sărbătorilor de Iarnă, Barometrul iData din decembrie 2024 a oferit o perspectivă detaliată asupra comportamentului financiar al moldovenilor în perioada Crăciunului și Anului Nou. Conform unui sondaj realizat la nivel național, majoritatea cetățenilor intenționează să petreacă sărbătorile alături de familie, dar cu o planificare atentă a bugetului personal.

Studiul a relevat că *Revelionul* va fi sărbătorit de 94% dintre moldoveni, fiind evenimentul central al sărbătorilor de iarnă. De asemenea, *Crăciunul pe vechi*, sărbătorit pe 7 ianuarie, va aduna 89% din populație, în timp ce 77% dintre respondenți vor sărbători *Anul Nou pe vechi* (Sfântul Vasile). Interesant este faptul că aproape jumătate din-

tre moldoveni vor alege să celebreze Crăciunul atât pe 24/25 decembrie, cât și pe 7 ianuarie, ceea ce indică o tradiție puternică de a sărbători această festivitate pe ambele stiluri.

Cheltuieli pentru Sărbători

Barometrul iData estimează că moldovenii vor cheltui aproximativ **7,8 mil. de lei** pentru sărbătorile de iarnă, incluzând cadouri, mese festive și alte pregătiri de sezon. Cu toate acestea, majoritatea respondenților (71,5%) nu intenționează să investească în brad, jucării sau accesorii de sărbători. Cei care vor face astfel de achiziții planifică să aloce sume cuprinse între 500 și 4999 lei, cu o medie de **1112 lei** și o mediană de **500 lei**, reflectând o abordare prudentă în privința cheltuielilor.

Cadourile și mesele festive

În ciuda tendinței de economisire în rândul unei părți a populației,

cadourile rămân o prioritate pentru mulți moldoveni. Astfel, 37,9% dintre respondenți intenționează să cheltuiască între **1000 și 4999 lei** pentru cadouri, iar 7,9% vor aloca sume mai mari, între **5000 și 9999 lei**. Totuși, **32,1%** dintre moldoveni au declarat că nu vor face cheltuieli pentru cadouri, ceea ce sugerează o abordare mai rezervată în privința acestora. Media cheltuielilor pentru cadouri este de **2144 lei**, iar mediana de **1000 lei**, indicând un comportament moderat de cumpărare.

Cheltuielile pentru mesele festive sunt semnificative, iar majoritatea respondenților (54%) intenționează să aloce între **1000 și 4999 lei** pentru masa de Crăciun, cu o medie de **1800 lei** și o mediană de **1500 lei**. Pentru masa de Reve-

lion, aproximativ 51% dintre moldoveni vor cheltui sume similare, cu o medie de **1650 lei** și o mediană de **1000 lei**. Aceste valori reflectă tradiția moldovenească de a oferi mese bogate și festive, mai ales în contextul reuniunilor de familie și al întâlnirilor cu prietenii.

Diferențe regionale și demografice în cheltuielile de sărbători

Cheltuielile variază considerabil în funcție de regiune, vârstă, mediu și gen. Locuitorii din *Chișinău* au cele mai mari estimări de cheltuieli, cu o medie de **6500 lei**, urmați de cei din *Nord* (**5100 lei**) și *Centru* (**5000 lei**). Cei din *Sud* au cele mai mici estimări, aproximativ **4400 lei**.

În ceea ce privește vârsta, *tinerii între 18-29 ani* sunt cei care planifică cele mai mari cheltuieli, estimând un buget de **7800 lei**, în timp ce persoanele de peste **67 de ani** vor cheltui doar **3300 lei**. Diferențele între mediul urban și rural sunt și ele semnificative, locuitorii din mediul urban planificând cheltuieli de **6300 lei**, față de **4600 lei** în mediul rural. De asemenea, *bărbații* au tendința de a cheltui mai mult decât *femeile*, cu o medie de **5900 lei**, comparativ cu **4800 lei** în cazul femeilor.

Datele oferite de Barometrul iData subliniază faptul că, deși Sărbătorile de Iarnă sunt un prilej de bucurie și reuniuni familiale, moldovenii își planifică cu atenție cheltuielile. În timp ce mulți se concentrează pe cadouri și mese festive, există o tendință de economisire în rândul celor mai în vârstă și al locuitorilor din zonele rurale. Cheltuielile variază semnificativ în funcție de regiune, vârstă și gen, iar această diversitate reflectă realitățile economice ale fiecărei zone a țării. Totuși, sărbătorile rămân un moment important pentru întreaga națiune, o perioadă de reunire, tradiție și, totodată, de planificare financiară responsabilă.

Experientia docet

(EXPERIENȚA TE ÎNVAȚĂ)

Un rol primordial în promovarea cunoștințelor în rândul elevilor îl are învățătorul. Acesta trebuie să-și îndeplinească menirea de Dascăl prin folosirea celor mai adecvate metode didactice și pedagogice în vederea descoperirii plăcerii copiilor de a studia.

Svetlana PUȘCA,
învățătoare,
grad didactic superior,
Școala Primară „Grigore Vieru”,
or. Ștefan Vodă

E greu să pătrunzi în gândurile, lumea unui copil, dar nu e imposibil. Doar prin bunățate, mărinimie, simțul umorului, curiozitate, necesitate această mică ființă își deschide sufletul. Mai ales dacă copilul simte că pentru învățător este important și interesant, atunci tot aceea este interesant și important pentru el, micul școlar.

Relațiile dintre învățător și elevi încep cu mult înainte de primul lor întâlnire. Învățătorul studiază viitorii lui elevi, află de la educator despre componența familiei. Apoi vine prima întâlnire cu ei, emoționantă și captivantă. Astfel, cunoaștem copiii care formează clasa de elevi.

Permanent am fost obsedată de gândul dacă „îmi va reuși să fiu acceptată de fiecare copil?”, prin ce metode și pe ce căi voi deveni persoana lui de încredere?

Școala nu semnifică numai instruire, știință de carte, rezultate ale evaluărilor, pregătirea discipolilor pentru facultate. Aici elevul învață să trăiască într-o societate, să-și impună părerea sau să ajungă la un compromis, să-și demonstreze capacitățile, să se formeze ca personalitate. Copilul trebuie să fie motivat să-și manifeste dorința de a căpăta cunoștințe, de a cerceta.

Ce inimă mare trebuie să ai ca zi de zi, an de an s-o împarți tuturor și de ce suflet bogat și răbdător trebuie să dispui ca să-i instruești! Din modesta mea experiență am concluzionat că din fiecare copil putem educa, crea o personalitate, ținând cont de necesitățile, bucuriile și tristețile lui. În această

direcție perseverez, bazându-mă pe valorile social-umane precum: respectul, empatia, responsabilitatea, prietenia adevărată.

În clasele primare învățăm să cuprindem cerul în mâini, să adunăm razele soarelui și să ne facem un scut de lumină din ele. Învățăm să simțim, să trăim și să devenim Oameni.

La facultate, din păcate, n-am învățat despre: comunicarea cu elevii, managementul atenției, comportamentul nonverbal... Aceste lucruri le-am însușit în primii ani de activitate, prin experiență directă, cu mari frustrări și multe erori.

Deci, îmi pun întrebarea: *Cum să fac mai plăcută viața copiilor în școală?* Am înțeles că pe elevi trebuie să-i deprindem nu doar să învețe, dar și cum să-și consolideze anumite valori, precum omenia, solidaritatea, dragostea, ospitalitatea, compasiunea față de ceilalți. Atunci când îl faci pe copil să se uimească de ceea ce poate, prin efortul său personal, datorită forțelor proprii, realizezi că ai reușit să aplici cea mai de preț teorie pedagogică. Copiii trebuie să însușească informațiile, cunoștințele cu ardoare.

Încerc zilnic, străduindu-mă fie grație posibilităților pe care le am datorită talentului meu, fie prin inspirație, cu iscusință, să de-

prind elevul să aibă verticalitate, precum un semn de carte, printre neprețuitele clipe pe care ți le oferă viața, etape ce uneori parcă deapănă file de poveste.

Pentru a asigura o învățare eficientă e necesar să depunem pasiune. Datorită pasiunii exercităm un impact pozitiv asupra elevilor în clasă, le insuflăm simpatie față de disciplina predată, transformăm procesul de predare în plăcere.

Când intru în sala de clasă și sunt urmărită de atâtea chipuri frumoase și zâmbitoare, mă gândesc ce așteaptă ei de la mine? Sunt atât de creduli și naivi și doresc să-i învăț diverse cunoștințe. Mă strădui să memorez prenumele fiecăruia și să creez o comunicare familială. În felul acesta copilul se simte ca acasă. Îl asigur că vom deveni buni prieteni și vom crea o familie unită și prietenoasă.

Îi învăț nu numai pe copii, dar și eu învăț de la ei cum să-i iubesc și cum să-mi exprim această dragoste față de ei. Copiii nu le este indiferent cum și prin ce metode îi învățăm. Impunându-i și forțându-i, le creăm un deznădă la față de carte, față de dorința de a studia. Cred că e important să le explicăm ce învățăm și pentru ce.

Elevilor le propun activități interesante, atractive, în care ei se implică imediat și primii pași

de realizare a acestor activități trebuie să fie cu succese, și nu cu erori. Selectez acele metode care le produce satisfacție elevilor. Întrebarea adresată copiilor este o participă nu doar a metodicii, ci și a întregii pedagogii. În întrebare e oglindită orientarea procesului de învățare, caracterul relațiilor învățătorului cu elevii săi, deoarece întrebarea exprimă măiestria lui pedagogică.

Fiecare zi de școală, fiecare oră e gândită profund și cu pasiune. Prin fiecare comunicare în parte cu elevii le insuflu bucurie și optimism. Atunci când învățătorul va veni cu bucurie și va avea satisfacție de la fiecare întâlnire cu copiii, atunci și ei se vor grăbi la școală și din toată inima se vor bucura de o nouă întâlnire cu învățătorul lor.

Cu cât mai direcționată și modernă va fi metoda de instruire care va scoate în evidență și va dezvolta potențialul copilului, cu atât va fi mai umană, optimistă și cu bucurie învățarea.

Ce semănăm aceea și culegem. Alegem semințele cu înțelepciune astăzi, pentru o recoltă mai bună mâine.

Usus magister est optimus, spuneau strămoșii noștri latini, adică experiența este cel mai bun învățător.

Rezultatele testărilor PISA pentru adulți

(O CINCIME DINTRE PARTICIPANȚI SUNT ANALFABEȚI FUNCȚIONALI)

Studiul, care a analizat rezultatele a 160.000 de participanți din 31 de țări, arată că, în ciuda importanței acestor competențe în era tehnologică actuală, nivelul competențelor în rândul adulților nu a crescut semnificativ în ultimul deceniu. De asemenea, doar câteva țări, printre care Finlanda și Danemarca, au reușit să înregistreze îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește alfabetizarea. În schimb, țări din Europa Centrală și de Est, cum ar fi Lituania și Polonia, au înregistrat scăderi semnificative ale punctajelor comparativ cu studiile anterioare.

Studiul subliniază legătura dintre competențele adulților și succesul în viața profesională, implicarea în viața publică și politică, dar și satisfacția personală. Deși s-au înregistrat progrese în anumite domenii, rezultatele generale sunt dezamăgitoare, cu o mare parte din populația adultă având competențe care nu le permit să participe activ în diverse domenii ale vieții sociale.

Studiul internațional privind competențele adulților, realizat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și publicat pe 12 decembrie 2024, scoate în evidență stagnarea și chiar declinul competențelor în alfabetizare, alfabetizare numerică și rezolvare a problemelor. Conform datelor din cadrul studiului „PIAAC” (Programul pentru Evaluarea Internațională a Competențelor Adulților), o cincime dintre participanți au obținut rezultate care le plasează în categoria analfabetismului funcțional.

Istoria comunismului – programa pentru disciplina obligatorie de liceu în România

Ministerul Educației din România a aprobat programa școlară pentru disciplina obligatorie „Istoria comunismului din România” ce va fi studiată la liceu, în clasa a XII-a din anul școlar 2025-2026. Aprobarea programei vine în contextul alegerii făcute de cetățeni la prezidențiale.

Programa va cuprinde „studii de caz relevante, precum Radio Europa Liberă, decretul 770 din 1966 sau Tratatul de la Varșovia” și a fost elaborată de experți din cadrul Institutului de Investigare a Crimeelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” și Facultăților de Istorie și celorlalte institute de cercetare din țară.

Conform declarațiilor ministrului Ligia Deca, „toți elevii vor parcurge această disciplină chiar atunci când se apropie de primul lor vot democratic, când se apropie de vârsta la care devii matur și începi să devii cetățean activ, inclusiv prin gestul democratic de a vota.”

Perpetuarea tradițiilor și datinilor străbune

(ȘEZĂTOARE CONTEMPORANĂ)

Moldova este o țară cu o istorie și o cultură vastă, unde tradițiile strămoșești sunt păstrate cu sfințenie și transmise din generație în generație. Printre aceste tradiții se numără sărbătorile religioase, obiceiurile populare și, nu în ultimul rând, activitățile sociale care au legătură cu viața cotidiană a satului moldovenesc.

De-a lungul anilor, moldovenii au păstrat cu mândrie obiceiuri care sunt acum un simbol al culturii naționale, iar în rândul acestora Crăciunul ocupă un loc deosebit, fiind momentul în care sărbătorim Nașterea Domnului, când familiile se reunesc, colindătorii străbat satele, iar mesele sunt pline de bucate tradiționale. Anul Nou este timpul când tinerii se costumează în urători și mascați, mergând din casă în casă pentru a aduce binecuvântări. Paștele este

sărbătoarea Învierii Mântuitorului Iisus Hristos, care este celebrată cu ouă roșii, cozonaci și alte bunătăți tradiționale. Mărțișorul din 1 martie este simbolul primăverii. Acestea sunt doar câteva dintre momentele deosebite, încărcate de semnificație.

Una dintre cele mai îndrăgite și autentice tradiții este **șezătoarea**, un obicei care îmbină munca, socializarea și divertismentul, fiind un prilej de întâlnire între femeile și fetele din comunitate, în special în timpul iernii.

În cadrul Grădiniței de copii nr. 112 din mun. Chișinău am organizat o **șezătoare** cu cadrele didactice și copiii, inspirată de tradițiile străvechi ale satului nostru.

Activitatea a avut loc în seara de Sfântul Andrei, un moment simbolic, în care am dorit să transmitem noii generații nu doar cunoștințele despre obiceiurile tradiționale, dar și valorile de comunitate, muncă în echipă și

bucuria de a ne organiza timpul împreună.

Șezătoarea a fost gândită ca o **activitate interactivă**, în care atât copiii, cât și educatorii au fost implicați activ în diferite jocuri, cântece și tradiții specifice acestui obicei. Atmosfera a fost una de veselie și voie bună, iar participanții au avut ocazia să învețe despre importanța muncii colective și a distracției sănătoase.

În scenă a apărut „**stăpâna casei**”, care își invita oaspeții cu un cântec vesel, pe un ton jucăuș: „**Haideți fete și flăcăi, mătușele, moșnegei, vă aștept cu mic cu mare la frumoasa șezătoare**”.

Un moment special a fost reprezentat de ghicitorile tradiționale, fiecare educator aducând în discuție o temă legată de tradițiile și obiceiurile străvechi ale Moldovei. De asemenea, au fost prezentate **cântece** specifice perioadelor care evocau vremuri de demult, când șezătorile erau locuri de întâlnire și legături între tineri, dar și un mijloc de educare a celor tineri. Un alt moment deosebit al serii a fost **dansul popu-**

lar, interpretat cu multă energie de participanți. A urmat o serie de cântece și jocuri tradiționale, care au adus un plus de farmec și autenticitate acestei activități. Fiecare cântec și joc a avut rolul să transmită copiilor valori precum munca în echipă, respectul față de tradiții și bucuria de a fi împreună.

De asemenea, educatorii au spus **proverbe și zicale**, precum „**Timpul trece, nu se-ntoarce**” sau „**Vorba lungă-i sărăcie, iar tăcerea-i avuție**”, îndemnând participanții să aprecieze timpul petrecut împreună și să păstreze tradițiile cu sfințenie.

La șezătoare copiii au avut ocazia să afle despre diferitele **ritualuri** de nunți tradiționale, despre cum fetele și băieții își alegeau soții, dar și despre semnificația simbolurilor populare, cum ar fi busuiocul sau usturoiul. A fost un moment de învățare, dar și de joacă și distracție, în care fiecare a avut ocazia să-și exprime creativitatea și să învețe în același timp. Un alt moment cu adevărat special a fost **Hora mare**, dansată

la sfârșitul activității. Hora este simbolul unității și al legăturii între oameni, o tradiție care a fost păstrată cu multă dăruire, chiar și în vremurile moderne. Împreună, atât copiii, cât și educatorii, au participat la acest dans, aducând un omagiu legăturilor strânse dintre generații și importanței comunității în viața fiecărei persoane.

Această activitate extracurriculară a fost mai mult decât un simplu eveniment. A fost o lecție despre **munca colectivă**, despre **bucuria tradițiilor** și despre **importanța legăturii între generații**. Prin organizarea acestei șezători, am dorit să aducem în prim-plan valorile autentice ale satului moldovenesc, care, din păcate, sunt tot mai puțin vizibile în viața cotidiană.

Tradițiile sunt comori de neprețuit, iar transmiterea lor către generația în creștere este esențială pentru păstrarea identității noastre culturale. În cadrul acestei activități, am reușit să creăm o atmosferă de învățare, dar și de distracție, demonstrând discipolilor că **munca** poate fi plăcută atunci când este făcută împreună, iar **tradițiile** sunt vii și pot fi păstrate cu dragoste și respect.

Prin activități de acest gen, învățăm copiii să fie mai aproape de rădăcinile noastre și să păstreze **spiritul comunitar**, care a făcut din Moldova o țară atât de specială

Victoria COCIER,
metodistă,
grad didactic II,
Grădinița de copii nr. 112,
mun. Chișinău

PROIECTE EDUCAȚIONALE

Crăciunul ne unește

Sărbătorile de iarnă sunt mult mai mult decât luminițe strălucitoare, cadouri și activități festive. Ele reprezintă o oportunitate valoroasă pentru a educa la copii valori esențiale și lecții de viață. Astfel, îi inspirăm să crească în adulți responsabili, grijulii și generoși.

Sărbătorile de iarnă sunt un prilej de a ne întoarce la rădăcini, de a ne afla în acest răstimp cu cei dragi și de a aprecia prezența lor în viețile noastre. Atmosfera călduroasă de acasă, povești împărtășite și gesturile mici de afecțiune reinnoiesc legăturile de familie.

Deja al cincilea an Instituția Publică Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Fălești organizează și desfășoară Proiectul Educațional „Crăciunul în familie”, adunând în jurul său pe cei îndrăgostiți de magia sărbătorilor de iarnă. În acest proiect educațional permanent am avut drept parteneri Direcția Generală Educație Fălești, colegii din raion, din R.Moldova și România. În activitățile concursului am reușit să atragem sute de participanți din mai multe instituții de învățământ.

Concursul desfășurat în cadrul

proiectului a fost organizat pe patru secțiuni.

Elevii participanți la secțiunea „Colinde, colinde, E vremea colindelor!” au avut de elaborat un video cu înregistrarea unui colind interpretat de către un elev cu unul sau mai mulți membri de familie, proces care nu doar asigură dezvoltarea unor abilități, dar îi ajută pe copii să înțeleagă importanța empatiei și a compasiunii față de cei aflați în suferință.

La secțiunea „Compoziții de Crăciun” copiilor le-a fost oferită ocazia de a da frâu liber imaginației în vederea obținerii unui decor pentru masa de sărbătoare.

Decorul de Crăciun joacă un rol esențial în crearea unei atmosfere festive și calde în casă. Culorile vibrante, luminile strălucitoare și ornamentele specifice aduc bucurie și un sentiment de sărbătoare.

Această atmosferă contribuie la starea de bine și la creșterea entuziasmului pentru evenimentele speciale ale sezonului, iar aceste activități stimulează gândirea creativă și îmbunătățesc îndemânarea.

Realizarea decorațiilor de Crăciun din materiale reciclate sau naturale este o modalitate excelentă de a promova un stil de viață sustenabil. Aceasta nu numai că reduce impactul asupra mediului, dar și încurajează o gândire eco-prietenosă și responsabilă în rândul copiilor și adulților deopotrivă.

Dar câtă forfotă, aidoma unei veridice repetiții a pregătirilor de Crăciun, în casele în care elevii s-au înscris la secțiunea III – „Crăciunul în bucătăria familiei mele!” Elevii au elaborat un video cu înregistrarea unei prezentări succinte de preparare a unei rețete culinare specifice sărbătorilor de Crăciun în familia fiecăruia. Participarea la un proiect comun întărește legăturile dintre membri și creează amintiri de neuitat. Este un prilej excelent pentru a petrece timp de calitate împreună și pentru a colabora într-un mod plăcut și festiv.

Într-o perioadă în care darurile și surprizele sunt la ordinea zilei, este esențial să le reamintim copiilor cât de importantă este recunoștința.

Aprecieră pentru ceea ce au și pentru gesturile celor din jur îi poate ajuta să dezvolte o atitudine pozitivă și recunoscătoare față de viață.

Dăruirea este o componentă esențială a sărbătorilor de iarnă. Fie că este vorba de cadouri, de timp sau de sprijin emoțional, generozitatea aduce lumină în viețile celor din jur. Implicarea în activități caritabile îi învață pe copii să fie conștiențioși, generoși, empatici, să devină adulți implicați. Elevii din instituția noastră sunt implicați în diverse activități de voluntariat: vizitarea persoanelor în etate în scopul oferirii sprijinului emoțional, plantarea pomilor în curtea liceului, donație de cărți și rechizite.

Prin toate aceste activități și experiențe, sărbătorile de iarnă contribuie la formarea caracterului și la dezvoltarea personală a copiilor, transformând această perioadă magică într-o adevărată școală a vieții.

Impactul organizării diverselor activități cu caracter flexibil: se reușește dezvoltarea spiritului de colaborare, autonomiei, caracterului creativ al elevilor; se valorifică comportamentul comunicativ și relațional. Implicarea copiilor în activitățile preconizate i-a făcut mai responsabili și mai siguri în forțele proprii.

Trăim într-o lume în care cea mai mare parte a timpului ne aflăm la muncă. Nu lăsați ca orice altă activitate să vă împiedice ca de Crăciun să fiți acasă. Toate tradițiile implică familia. Bucurați-vă de aceste clipe magice!

Oxana OSOIANU,
învățătoare,
grad didactic superior;

Aliona CODREANU,
învățătoare,
grad didactic doi;

Tatiana BUJAG,
învățătoare,
grad didactic, unu;

Oxana MUSTEAȚI,
învățătoare,
grad didactic unu,

LT „M.Eminescu”, or.Fălești

IN MEMORIAM

Vlad Pâslaru: o viziune reformatoare în educație și literatură

Lumea academică și educațională din Republica Moldova a suferit o pierdere imensă la 10 decembrie 2024, odată cu trecerea în eternitate a profesorului universitar și doctorului habilitat Vlad Pâslaru. Născut pe 24 ianuarie 1948 în satul Crocmaz, raionul Ștefan Vodă, Vlad Pâslaru a fost un om de știință de renume și un dascăl dedicat, a cărui influență s-a resimțit nu doar în educația din Republica Moldova, ci și în cercetarea științifică din domeniul pedagogic, atât în țară, cât și în străinătate.

Vlad PÂSLARU
24.01.1948 - 10.12.2024

de cercetare și inovare în domeniul educațional, iar V.Pâslaru a fost un promotor al dezvoltării pedagogiei moderne în țară.

După înființarea IȘE, V.Pâslaru a continuat să sprijine cercetarea științifică în domeniul educației, iar activitatea sa ca cercetător științific principal și director al proiectelor de cercetare la IȘE între 2003 și 2011 a consolidat reputația sa ca lider în educație. Începând cu anul 2012, a continuat să contribuie la dezvoltarea educației prin activitatea sa de cercetător principal și coordonator la Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”.

Reformator al educației lingvistice și literare

Vlad Pâslaru a fost un adevărat pionier în domeniul educației lingvistice și literare, având o contribuție esențială la reconceptualizarea disciplinei școlare „Limba și literatura română”. A întemeiat școala științifică „Educația lingvistică și literară”, sub conducerea sa fiind susținute teze de doctor habilitat și teze de doctor în pedagogie (inclusiv din România), lăsând în urma sa o școală științifică ce continuă să inspire și să formeze specialiști în domeniul educației lingvistice. Munca sa a influențat profund pedagogia autohtonă, iar realizările sale în domeniul educației au fost recunoscute nu doar la nivel național, dar și pe plan european.

Un alt aspect remarcabil al activității sale a fost abordarea interdisciplinară a educației. Vlad Pâslaru a fost un promotor activ al educației interculturale, al educației pentru democrație și al educației pentru identitate, propunând noi metode și teorii ce aveau scopul de a răspunde provocărilor educației dintr-o societate în continuă schimbare. A fost un susținător fervent al educației ca proces continuu și a militat pentru formarea cadrelor didactice pe tot parcursul vieții, cu un accent deosebit pe formarea competențelor pedagogice avansate.

Contribuții științifice și publicații

Vlad Pâslaru a lăsat o moștenire intelectuală imensă, publicând peste 230 de lucrări, inclusiv 10 monografii. Printre lucrările sale litera-

re se numără placheta de versuri „Celălalt obraz” (2007), dar și analize critice importante asupra operei unor mari autori, cum ar fi Nicolae Esinencu și Grigore Vieru. De asemenea, a fost un recenzent apreciat al lucrărilor academice, iar recenziile sale, publicate în reviste prestigioase precum „Didactica Pro” și „Artă și Educație Artistică”, au fost un punct de referință pentru cercetătorii și studenții din domeniul educației.

Un mentor pentru mulți tineri cercetători

Vlad Pâslaru a fost, de asemenea, un mentor al multor tineri cercetători, pe care i-a inspirat și i-a ghidat în carierele lor academice. A fost un lider recunoscut în domeniul pedagogiei, iar activitatea sa nu s-a limitat doar la cercetarea științifică, ci a inclus și formarea tinerelor talente în educație. A fost conferențiar invitat la instituții de prestigiu din Republica Moldova, dar și din afară, ținând cursuri la Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea „Alecu Russo” din Bălți, Universitatea „B.P. Hasdeu” din Cahul, precum și la diverse centre educaționale din România.

O moștenire de neșters în educație și cultură

Vlad Pâslaru nu va fi uitat niciodată de cei care l-au cunoscut și l-au avut ca mentor, colaborator sau prieten. Moștenirea sa în educație și cercetare rămâne una deosebită, iar contribuțiile sale în domeniul pedagogiei și literaturii vor continua să influențeze generațiile viitoare. Acest „reformator al educației autohtone” a lăsat în urmă o amprentă adâncă, iar realizările sale vor trăi în continuare prin lucrările sale și prin generațiile de educatori și cercetători pe care le-a format.

Adio, Vlad Pâslaru

În această perioadă de doliu, întreaga comunitate academică din Republica Moldova și din România își exprimă condoleanțele familiei îndoliate și celor care l-au cunoscut. Moștenirea sa nu va fi uitată niciodată, iar spiritul său va trăi prin cercetările, realizările și prin toți cei care vor continua să aperse educația și cultura, așa cum a făcut-o și el. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Oxana PaRAȘCIUC

A demarat înscrierea la programele de perfecționare pentru perioada 13 ianuarie – 8 februarie 2025

Centrul de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău desfășoară, în perioada 13 ianuarie – 8 februarie 2025, programe de formare profesională continuă pentru cadrele didactice și manageriale din învățământul general, acreditate de ANACEC și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării (10 și 20 credite):

- Chimie;
- Educație pentru societate;
- Învățământ extrașcolar;
- Limba și literatura română (școala națională);
- Limba și literatura română (pentru școlile cu predare în limbile minorităților naționale);
- Management educațional;
- Pedagogie preșcolară;
- Psihopedagogia artelor.

Toți cei ce intenționează să se înscrie la programele de perfecționare sunt rugați să completeze formularele de înregistrare: <https://cfcl.upsc.md/inscriere-la-programe-de-perfecționare/>

Nu ratați oportunitatea de a vă dezvolta profesional și de a vă perfecționa competențele!

UE: Conectare la cultură prin „Poduri de cărți. Dialog prin literatură”

Scriitori și elevi ai mai multor școli de pe ambele maluri ale Nistrului au participat la evenimente culturale cu genericul „Poduri de cărți. Dialog prin literatură”, finanțate de Uniunea Europeană prin Platforma Culturală, creată de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Întâlnirile cu oamenii de litere au avut loc în 7 instituții școlare din UTA Găgăuzia și în localități din zona de securitate de pe ambele maluri ale râului Nistrului.

Întâlnirile culturale au constat din recitaluri de poezie, mici scene, întrebări puse nemijlocit autorilor de carte etc. Astfel, la proiect au participat scriitorii Iulian Filip, Maria Pilchin, Irina Nechit, Ianoș Turcanu, Arcadie Suceveanu, Gheorghe Budeanu și Dumitru Crudu. „Tradiționalele întâlniri cu cititorii continuă să fie un instrument valoros pentru promovarea lecturii, având în vedere rolul educației în dezvoltarea Republicii Moldova”, este de părere Iulian Filip.

La rândul său, poeta Irina Nechit, care a vizitat elevii Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Dubăsari (cu sediul la Corjova), a specificat că „Literatura este, cred, cel mai accesibil, viu și sănătos mijloc de comunicare. Povestindu-le despre cărți, despre destinul unor personaje, despre felul cum înțelegem poezia, teatrul, proza, am stat de vorbă, de fapt, cu elevii și profesorii. Sunt rare momentele când putem discuta unii cu alții, față în față. De aceea întâlnirea a fost, pentru mine, deosebit de valoroasă, încârcată de semnificații.”

De asemenea, în cadrul proiectului s-au făcut donații de carte pentru fondurile bibliotecilor

școlare, cu accentul pus pe literatura contemporană autohtonă. „Aș vrea să aduc sincere mulțumiri Uniunii Europene și PNUD pentru sprijinul acordat acestui proiect; de altfel, și vreau să îmi exprim gratitudinea și în fața colegilor-scriitori pentru deschidere, implicare și promovarea dialogului uman, în vederea realizării unei comunități prin artă și literatură”, a menționat Ivan Pilchin, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor din Moldova.

Iar Cristina Costev, profesoară la Liceul Teoretic „Luceafărul” din Vulcănești, a remarcat că întâlnirile cu scriitorii pot servi drept o impresionantă sursă de inspirație: „A fost o experiență profundă. Literatura poate fi cu adevărat o formă de terapie și un mod de a face față durerii. Scrierile pot fi o modalitate excelentă de a elibera gândurile și emoțiile. E fascinant cum domnul Dumitru Crudu și-a transformat o dificultate, precum insomnia, într-o sursă de creativitate. Mi-a lăsat o amprentă emoționantă puternică întâlnirea de astăzi.”

Evenimentele culturale au fost organizate de Uniunea Scriitorilor din Moldova, cu susținerea UE prin intermediul programului „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. De remarcat că Platforma reuneste aproximativ 380 de manageri ai instituțiilor de cultură din republică, artiști, scriitori și profesioniști din domeniile respective de pe ambele maluri ale râului Nistru, promovând cooperarea dintre organizații ale societății civile și dialogul cultural.

Cor. UPP

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEF „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 1349.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,
Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzază și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>